

FAMILIAR

DIARIU BELETRISTICŪ ȘI ENCICLOPEDICŪ-LITERARIU CU ILLUSTRATIUNI.

Archiereii români greco-catolici de Alba-Julia și Făgărașu.

În numărul următor al fôiei nôstre vomu da portretele Archierilor români greco-catolici de Alba-Julia și Făgărașu — începându dela Archiereul Atanasiu I. Angelu până la actualul Archiepiscopu și Metropolitu, a cărui portretu și biografia sau publicatâ deja în nrul 6. din anul 1887 alu fôiei nôstre.

Aceste portrete sunt copii fidele și pré bine nimerite de pe portretele lucrate în oleiù, ce se aflâ în sala cea mare a reședinței actuale a Archiepiscopilor și Metropoliților de Alba-Julia și Făgărașu.

De astâ-datâ lăsăm sê urmeze aici unele schițe din viața acelor mari Archierei.

Atanasie Angelu din Ciugudù, a fostu alesu și consacratu de Metropolitu alu Alba-Juliei în Bucureșci la 22 Ianuariu 1698. Acestu mare Archiereu adunându la 7 Iulie 1698 Sinodu la Alba-Julia, decise complinirea actului Unirei, iar Împêratul Leopoldu I. dede în favôrea S. Uniri renumita Diplomâ de dtulu 16 Februariu 1699 prin care sê garantézâ immunitatea besericei Românilorù. — Dreptu-acea și Metropolitul Atanasie, cu tôte că mai la totu pașulu dedea de pedece nouê mai vêrtosù din partea Protestanților, cari stâruiâu din respoteri a abate pre Români dela Unirea cu beserica catolicâ, nu întârziâ a aduna Sinodulu celu mare din 4 Septembrie 1700. în care înfăci-

sindu-sê «toti protopopii din Ardêla și din părțile țerei ungureșci, din fie-care districtu protopopescu juratulù și câte doi deputați bărbați besericesci, și mai mulți alți preoți și mirenî» cu unanimitate sê învoirâ în s. Unire cu beserica catolicâ, subscriindù fieșce-carele în numele propriu și alu întregu districtului protopopescu manifestulu de Unire, în care într'altelâ sê dice: «câ considerându nestâtorncia vieței omeneșci și nemorirea sufletului (de care trebuie sê avemù cea mai mare griție dintre tôte) amù inchiatu liberi și de bună voia din îndemnulù lui Domneșeu Unirea cu beserica Romano-catolicâ și ne dechiarâmù prin acêsta commembrii ai S. Matrii beserici Romano-catolice, primindù, mărturisindù și credêndù tôte cele ce primeșce, mărturiseșce și crede acea, mai vêrtosù acele patru puncte, în care ne pâreamù până acum a fi desbinați.» — Cu carea ocașiune Sinodulu dechiarâ și acea, că besericei Româneșci sê-i rêmânâ »pentru totu-dê-una neatinsù dreptulu, de a păstra ritulu și disciplina s. beserici greceșci orientali și în lege, disciplinâ și drepturi a sê îndrepta după legile, canónele, datinele și sanctiuniile aceleia, afarâ de casulu cându póte sar' găsi unele contrarie amintitelorù patru puncte.» După complinirea s. Uniri Metropolitul Atanasie la 14 Septembrie 1700 și la 4 Ianuariu 1712. adusê mai multe decrete Sinodali spre regularea disciplinei besericesci, și gubernândù ca unù bunù păstoriu cu zelù neobositù beserica sa, plinù de merite repausâ în Domnulù la an. 1714.

Joanù L. B. Giurgiu din Strimba, chiamatù și Nemes séu Patachi la an. 1716 numindu-sê de următoriulu lui Atanasie, și primindù dela împê-

ratul Carolu alu VI. dominiile fiscali dela Gherla și Sambëta de josu din țenutul Făgărașului după împrejurările de atunci fû silitu a-și muta reședința sa din Alba-Julia la Făgăraș; — și că nu cumva pre basa Can. 9. alu Sinodului alu IV dela Lateranul din an. 1215, sê pățescă ca Archiereii gr.-catolici dela Muncaciū, esoperă dela Papa Inocențiu alu XIII. Bulla »Rationi congruit« din 1721, prin carea sê canonisă Diecesa gr.-cat. din Ardélul sub titula de »Episcopatu alu Făgărașului,« prin care actul Metropolia Românilor de Alba-Julia în faptă sê vëdiu redusă la simplu Episcopatu, după dreptu însê Archiereii Uniți din Ardélul și după aceea își rețenură titula de Metropoliți. — Sub acestu Archiereu la 26 Februaru 1725 sê făcură statute sinodali în 14 articuli.

Joanul Inocențiu L. B. Micu-Klein din *Sadul*, după candidarea făcută de Clerul, fû numitu de Episcopu cu diploma din 25 Februaru 1729. încă ca teologu în Seminarul din Tirnavia, apoi preconisatu în 13 Septembrie 1730. și consacratu de episcopu la Muncaciū în 25 Octombrie 1730. de cătră episcopulu Muncaciului *Georgiu Gen. Bizanti*. — La stăruirea acestui episcopu împëratulu Carolu VI. dede diploma din 21 Augustu 1738, prin care dominiile episcopesci dela Gherla și Sambëta de josu sê schimbară cu dominiul Fiscalu dela Blășiu, unde sê mută și reședința episcopescă, și sê dotă Monăstirea Prea Santei Treimi pentru 11 Monachi de ordulu s. *Vasiliu* celu mare. — Sub acestu Archiereu sau trimisū întâiași dată tineri Români spre învățarea studiilor filosofice și teologice la Roma; elu mijloci dela împëratësa *Maria Teresia* resoluțiunea »ca Români cei uniți sê nu sê socotescă mai multu numai ca suferiți, ci ca fii patriei« carea resoluțiune sa și întăritu în Dieta din 1743 art. 5. — În urmă zëlulu celu înflăcăratu alu acestui episcopu pentru redicarea națiunei și a besericei sale stërnî invidia contrariloru, cari șciură mișca tôte spre alu sacrifica; elu î-și luă refugiulu la S. Scaunul Apostolicu alu Romei, care pre lângă tötă bunăvoința nu-lu potu ajuta după cum ar' fi doritu, de unde luptându-sê *Inocențiu* cu estrema miseriă, fû silitu a renuncia Episcopatulu Făgărașului la 10 Maiu 1751, și apoi petrecu în Roma retrasu în Monăstirea Basiliților din Polonia la SS. *Sergiu* și *Bachu*, unde a și moritu la 22 Septembrie 1768 și fû înmormëntatu în cripta besericei.

Petru Pavelu I. Aronul din *Bistra* fû consacratu de episcopu în 21 Augustu 1753 la *Pociu* prin *Emanuilu Olsavszky* episcopulu Muncaciului. — Acestu episcopu învățatu și zelosu ducea viêtă ascetică, și multe bune a mijlocitu în favoarea besericei sale, a dobânditu escinderea porțiuniloru canonice pre sêma preoțiloru, adecă pamëntu până la 20 galete, și de patru cară de fân, înființă cele de întâia școle românești în Blășiu, restaură Tipografia, cumpëră dominiulu dela *Cutu*, și fundă Seminarul pentru tinerii școlari. — Acestu Archiereu cu tôte că neobositu în vizitarea Diecesei sale, în urma amăgiriloru întrebuintate între popor de călugărulu *Sofroniu* și preotulu *Joanul*

Molnarul numitu și *Tunsulu*, avu supërare multă pentru defecționarea a marei părți de popor dela S. Unire și pentru turburările deplorande, întrevinite cu acca ocaziune. — Elu mori în visitățiune canonică în *Baia-mare* la 25 Februarie 1764.

Atanasiu II. Rednicul din *Giuleșci* fû preconisatu la 15 Maiu 1765 și consacratu de episcopu la *Muncaciū* în vëra aceluiashi anu prin *Emanuilu Olsavszky*. Acestu episcopu la 14 Septembrie 1765 sânti beserica Catedrale de *Monăstire*, începută a sê zidi în onorea Prea Santei Treime încă la an. 1749. — Elu era bărbatu cuviosu și neostenitu în predicarea cuvëntului, petrecându mare parte a episcopiei sale în visitățiune canonică, sub păstorirea dënsului fură asemnate porțiuni canonice pre sêma multor preoți, căroră încă nu li sau fostu datu sub antecesorulu lui; elu dobândi 10,000 fl. pentru provederea besericeiloru cu cele trebuințioșe: sub păstorirea lui împëratësa *Maria Teresia* fundă stipendiă pentru întrețenerea alorū doi alumnii din Clerulu secularu alu Diecesei Făgărașului în *Collegiulu Pazmanianu*; și cu Diploma din 25 Martiu 1770 la Nr. 7. prescrie ca pruncii orfani și sëraci de ai Românilor sê se primescă la Orfanotrofiulu *Teresianu* din *Sibiū*.

(Va urma.)

Până la mörte. Cluj

*Cântați-mi unu cântecul așa de infocatul,
Ca dragostea care în senu am portatul.
Tu inimă plânge! tu senu te sdrobeșce!
Căci dulcea copilă pre altul iubeshce,
Și eu sum uitatul!*

*Totul dorul din lume în sufletu mi-e strinsul,
Isvoru-mi suntul ochii de lacrimi, de plânsul;
Și tötă durerea din inimă de focul
O portul eu în senu-mi lipsitul de norocul
Și în chinuri încinsul.*

*Și numai prin cântecul dorerea nebună,
— Ce sufletu-mi arde — mai pöte s'apună...
Și numai prin cântecul mai potul sê trăiescul;
O dulce copilă! rămăi fericită!
Unu cântecul mă chiamă — și-o rază mă invită
Sê mergul după ele... sê nu mai iubescul.*

*Dar' totuși din lumea de aurul și stele
Gândi-voiu cu lacrimi la dïlele miele;
La tine iubită, cu dorul voiu gândi;
Mi-oiu face o lume din gânduri, — o lume...
Și în taină iubi-voiu sublimul têu nume
Și „până la mörte“ — pre tin' te-oiu iubi!...*

(1885.)

Georgiu Simu.

IUBIREA CEA DIN URMĂ

— *Novelă.* —

(Urmare.)

XIV.

Kersaint nu observase emoțiunea Michelinei. Totu asemenea nu înțelesese încă acea că ea iubia încă pe Flavianu și că numai prin unu mare actü de curagiü și de generositate renunța la elü. Dacă Pascalü ar' fi fostü mai tinëru, mândria lui, fără îndoială, l'ar' fi făcutü să se opună acestei jertfirii. Elü ar' fi refusatü ca Micheline să se alipescă de elü numai subjugându-se devotamentului. Dar' înaintându în vërstă, numai avea acësta energie a sumeției omenesci. Elü iubia cu pasiune și și cu umilire. Elü nu mai avé ambițiunea pentru o iubire reciprocă pe care o credea imposibilă, și fiinducă Micheline să părea mulțumită cu sanctuariulü ce i-lü oferia în gingășia lui, elü se îndestulea cu acea că privia în Micheline unü idolü a cărei adoratorü arđetoriü și discretü trebuia elü să fie.

»Nu știu, a đisü unü savantü istoricü a inimei omenesci, dacă iubirea cea de ântăiü este cea mai fierbinte, dar' cea mai mare, de sigurü, și cea mai profundă, este cea din urmă.« Dragostile tinereții cuprindü adese-ori öre-care amestecü de nestătorniciă séu de necredință. Ori-cätü de îndrăgită ar' fi o inimă tinëra, totuși nu arare-ori se întëmplă că se lasă a fi distrasă de câte unü caprițü neprevëduțü, de câte unü farmecü trecătorü.

În împlinirea fără rațiune a poftelorü inimei și ale sensurilorü suntü a să căuta aceste rătăcirü urmate în cele mai multe casuri de disgustare și de muștrare de conștiință. Din contră, iubirea cea din urmă este exclusivă, absolută, să reștringe în sine cu cerbicie. Ea să condenséză într'unü feliü, și să întăreșce prin concentrare. Acela care este pëtrunsü de ea, ne mai avëndü ferbințelile iubirei de ântăiü, cari te facü să te abați dela țintă, scapă de a fi dusü de valü. Elü să stăpâneșce și acësta stăpânire zace în favorulü strinsei unități a sentimentelorü. Cea-ce distinge cu deosebire iubirea cea din urmă, este că nu e pretențiosă. Să îndestuleșce cu puçinü; să fie numai suferință, și e mulțumită, să-i suriđi numai, și să simte fericită. Ea n'are caprițü, nici disprețü, nici înverșunare. Șciñdü prea bine că numai atunci va fi plăcută dacă va fi egală, ea este suferitorë și rezervată, ea să observă pe sine și să stăpâneșce. De sigurü, că caracterulü normalü alü dragostelorü tinereții nu este ast'feliü, ci este imperiosü, turbulentü, nestătornicü, căutându după furtuni și neubindü să trăiescă decätü în mijloculü ferberilorü și esceselorü. Unü punctü förte importantü deosebeșce încă iubirea cea din urmă de cele care-i precedü: respinsă prin indiferență; sfărîmată prin nenorocire, ea nu să mai mângăe. Rana e incurabilă. Unü glonțü a străbätutü în carne, acestü glonțü nu va

mai fi scosü nici-odată, resentimentulü durerii va fi eternü. Cândü unü tinëru și-a perduțü iubita, desperarea-i e fără îndoelă, sfășietore, însă aripile timpului i-i uscă în curëndü lacrimile, speranța reinvie în elü de sine, ca firulü de ierbă verde într'unü câmpü pustiitü; o vöce drăgălașă, vöcea anilorü frumoși i-i murmură la ureche o nouă cântare voiösă: elü o ascultă, tresare, și iată-lü mângaiatü. Nu totü așa e, vai, cu acea creatură palidă și temëtore care e cuprinsa de iubirea din urmă. Cândü vede că i-a scăpatü din braçie ființa adorată, a isprăvitu-o cu tôte; inima-i desecatä nu mai are energia de a-së înălta mai multü. De alt'mintrenea, öra retragerii a sunatü la cadranulü inimei sale. E prea târđiu pentruca să și mai potă croi unü nou portü de-alungulü pasiunilorü.

Suferindü și rănitü, să retrace în tăcutele gingășii ale amentirei din cari nu va mai eși. Asemenea și iubirea din urmă este puternică și tenace: voieșce să trăiescă cu ori-ce prețü, să teme că va fi părăsită, face ori-ce concesiuone, ori câtü ar' costa-o, numai să și asigure điuva de mâne. Dar' ca totü ce e mare și forte, în celea din urmă, e capabilă de a-së jertfi, dar' acësta o face nu fără disgustü, nici fără luptă. Căci jertfirea e pentru ea mai rea decätü nimicirea: este realizarea îngrozitorëi ideii pe care Dante a înscrisu-o pe porțile infernului: Mai multă speranță!

Și iată pentruce, fericitü de triumfulü ce avé să-lü obtënă, Kersaint nu-și da silința a căuta după cauzele lui. Elü își închidea așa-đicändü ochiü ca să nu descopere de pe façia Michelinei urmele unei pareri de rău ascunsë, ale unui chinü internu.

»După tôte aceste, își đicea Paschalü, Micheline era liberă de a-së mărita după Flavianü. Dacă ea nu i-a oferitü mână, cauza e, că ea nu avé o atragere iresistibilă cătră elü. De aci înainte intimitatea seriösă a vieței familiare, obiceiulü regulatü a fericirei casnice, vorü împrășcia ușorü nebnaticicele visuri ale tinerei fete. În lipsa unei iubiri înflăcărâte, ea să va mulțumí, fără îndoielă cu emoțiunile amicitiei.«

Și elü să întărea ast'feliü în egoismulü fericirei sale; până într'atâta șcie omulü să și pună judecata sa în serviciulü intereselorü și sentimentelorü sale!

Pe cândü Pascalü în imaginațiunea sa își întocmia viitorulü, Micheline trecea printr'o crisă morală, despre care nu mai era nici o îndoelă. Actulü de curagiü ce-lü sevërșise i-i secase tötă poterea sufletescă. I-i slăbise poterea de resoluțiune și pentru tötă lumea nu mai era în stare a și-o recăștiga. În cugetulü ei, în visulü ei, vedea pe Flavianü posomoritü, desolatü, și acësta vedenie o chinuia. Unü caprițü ciudatü alü inimei, decändü respinsesë pe Flavianü, o făcea să simtä pentru elü, o iubire înflăcărată, o compătirimë nespusă.

— Sërmanulü Flavianü! sërmanulü Flavianü, murmura ea în secretü.

Și apoi cuprinsă de spaimă lua cuvëntulü:

BCU Cluj / Central University Library Cluj

ATANASIU ANGELŪ.

BCU Cluj Central University Library Cluj

JOANŪ GIURGIU-PATACHI.

— Elu mă urește! elu mă blastemă acum! Ah! ce am făcutu? Mi-am nimicitu fericirea mea și a lui!

În aceste momente supreme puțină lipsea ca ea să mērgă să se arunce la pețiorele lui Pascalu, să-și mărturisescă slăbiciunea și să-lu rōge ca să o absolvă de cuvēntulu datu. Dar' curēndu își supunea acestu sentimentu de esaltațiune, și recăpătându-și o parte din eroismulu sēu, făcea iarăși să învingă sentimentulu dētorinței ce i-lu impunea conștiința sa. Intr'acea, agitațiunile ce o munceau în taină, i-i sdruncinau sănătatea, i-i consumau foculu ochiloru și fragedimea obraziloru. În orele de lucru, stāndu tristă, plecată spre aculu cu care cosea, sēmāna cu acele flori frumōse cari crescute pe jumētate deja, să inclinā, fiinducă unu verme invisibilu sa furișatū într'o îndoiturā a caliciulu lorū. Vēdēndu-o ast'feliū, cu greu ai fi cređutū că ea își pregătia toaleta de cununie. Pascalu într'o ȓi fū surprinsu de alterațiunea fisonomiei ei; de țenuta ei fără viețā. Vēdiu pe dōmna Angēle, i-i împărtăși observațiunea și totu-odatā și nelinșcea ce-lu cuprinsesē.

Contesa să grabi a o întreba pe Micheline.

— Mi-a fostu rēu, rēspunsē tinēra fatā cu linișce. Mulțumitā lui D.-ȓeu, acum mă simtū bine! Dōmna Angēle i-i cređiū. Sē duse să-lu linișcescā pe Pascalu, însă acēsta linișcire nu durā multu timpū.

Într'o serā, Kersaint să plimba cu Micheline prin grādinā; Pascalu era emoționatū și contemplativu, Micheline era gānditōre și împingea cu peciorulu nișce frunze căđute fără de vreme.

De-odatā unu omū tinēru trecu pe dinaintea lorū aruncāndu asupra-le o privire întunecatā și plină de ironie. Singurā orfana ilu recunoscu la lumina stelarō. Scōse unu țipetū.

— Ce este? o întreba Pascalu înspăimēntatū.

— O surprindere Nu mă așceptam să-lu revēdū!

— Pe cine?

— Pe Flavianū.

— Pe elū! strigā Kersaint tremurāndu.

Și prin o mișcare instinctivā, o trasē pe Micheline dupā sine. O clipā mai târđiu, Pascalu trecea singurū pe lângā gardurile de verdētā, cercetāndu fie-care unghiū și sondāndu totu tușișulū. Dar' nū întâlni pe nimenea, și să reintōrsē îndatā în mașarda sa, cu sufletulu agitātū și cu privirea plină de grigī.

Unu nou incidentu, cu cāteva ore mai târđiu, făcū ca nedumerirea sa să-și ajungā culmea.

Era într'o deminētā. Aerulu era dulce și plinū de miresme, albastrulu boltei cereșci era sēmēnatū cu nori albi ușurei, arborii încāreați încā de frunze, tresaltau de cānteculu paserilorū, primele flori ale tōmnei înveseliau împregiurimea grādinei. Micheline voi să iee parte la acēstā serbātōre a naturii. Ea să scobori în grādinā și să plimbā. Trecāndu pe dinaintea casei vecine, din întēmplare își rēdicā ochii și vēdiu la una din ferestrele catului alū treilea pe Flavianū, care era

totu ironicu și posomoritū. La începutu ea șovāi, însă spriginindu-și îndatā māna de pieptū, își reveni în orī și să depārtā repede

Unu omū vēdiuse tōte, înțelesesē tōte: acesta era Kersaint, care mergea s'o ajungā pe Micheline. Elu să oprī unu momentū, zāpăcitū, nedecisū, sub unu stejarū a cārui umbrā ilu acoperea; apoi cu o săriturā, ajunsē la îngrigitoriulu casei pe care-lu întrebā:

— Sē aflā cineva, ȓisē elū, în apartamentulu etagiulu alū treilea din stānga! Familia ce locuēșce acolo, era dusā în călātōrie: să se fi reintōrsu deja?

— Dincontrā, ea nu să va reintōrce în anulū acesta, rēspunsē îngrigitoriulu casei. În urma ordinului ce mi l'a datū, am inchiriatū odaia cea mobilatā. D.-ta ai observatū fără îndoiēlā pe tinērulū care a ocupatū-o de erī.

Pascalu tăcū. Gācise proiectulu lui Flavianū.

— Nerușinatulū! își ȓisē elu cu māne! Vrea să necājescā pe Micheline! Dar' voiū șci să-lu împiedecū.

Și cu ochiulu aprinsū, cu pumnii încleștați porni ca să-și provōce rivalulu. Urcā grabnicū cele trei caturī, și apucā șinorulu clopoțelului. Inșē reflectāndu momentanū își imblāndi violența furiei. Ce voia elu să facā? scandalū. O vōce asprā, vōcea pătāniei i-i strigā să-lu încungiure cu orī ce prețū. Apoi aceiași vōce imperiōsā i-lu întreba că ce ar pōte cāștiga prin o provocāțiune.

Dacă Flavianū la o întâlnire ar' cădea mortū, consimtire-arū Micheline să se mărite dupā unu ucigașū? Nu ar' rēspinge ea ore māna pātātā de sāngele acelu omū pe care ea ilu iubise și pe care pōte că încă totu ilu iubia.

Urmāndu sfaturilorū înțelepciunei, Pascalu să domoli, însă cu multā greutate și durere.

— Ce-i de făcutu? murmurā elu cu unu tonū desperatū.

— N'ai decātū să plecī de-aici, rēspunsē ore cine din dērēptulu lui. Sē întōrse iute și recunoscu pe contesa. Micheline o însoța. Escelenta femeia venia să afle însași cea-ce să petrecuse.

Sē înțelesērā ca în ȓiua urmātōre, desū de deminētā, să fie pe drumū, ca să se ducā într'unu satū din împregiurimea Parisului, unde dōmna Angēle avea amici. Afarā de asta, mai decisērā, ca căsātōria să se celebreze acolo.

(Va urma)

O scrisoare către amicului meu Br...

Scumpe amice!

Cându ne-amu despărțitu m'ai rogatu să-ți descriu impresiunile de călătorie la Slănicul din Moldova. Mă grăbescu dar' a-ți satisface plăcerea. Luându unū biletū de trenū dela Sibiiū până la Predealū iată-mē aruncatū într'unū cupeu și devenitū în posesiunea trenului. Suntū dară ca o luntre espusu

la voia întemplărei atârându de conducerea mașinistului și cine șcie dacă până la urmă nu voiū fi sdrobotitū în urma vre-unei ciocniri seu derailări a trenului, cea-ce la noi mai cu sēmă în timpulū din urmă sa întemplatū cam desū. Dar' ce să-i faci așa-i vieța omului «cândū cu vēntulū în nasū, cândū cu nasulū în vēntū.» Dar' întelepciunea mașinistului a dus-o până la sfērșitū adecă până la Predealū ajungându teafērū și întregū nelipsindu-mi nimicū, dōr' numai somnulū ce-mi sburasē, nu șciu pe unde dela Sibiiū și până la Predealū. După-cum veđi curēndū am ajunsū la Predealū, apoi de ! am cređutū cā drumulū acesta este de mai pučinū interesū pentru tine. Iată-mē deci în Predealū și înarmatū într'o mână cu geamantanulū iar' în cealaltă cu bastonulū plecaii cu curenulū — cāci trebuie să șcii cā frecuența publicului era colosală la revisia geamantanelorū. Iute scāpaiū de revisorū cu o pecete pe geamantanū și mai șciu de cāți alții subcontrolorū ai pasportului, geamantanulū etc. Adastaiū în Predealū cāțva timpū și-mi luaiū unū biletū până la T. Ocna chiar' lângă Slănicū. Iute mē urcaiū într'unū cupeu unde să mai afla o singurā damā de cele cu unū cocū de două oca în capū, să-mi ierți stimabile acēstā espresiune cāci trebuie să șcii cā mē aflū pe teritoriū românū. Va-sē-dicā o damā cu fioncuri de panglice cu diverse colorī, umflatā pe tōte părțile ca o gāscă; credū deci cā ți-ai făcutū o idee. Lucrulū celū de āntāiū imi fū a face o țigarā, dar' o privire din partea madamei și-mi fū destulū a observa cā nu suferē fumatulū. Ce să facū pēcatele mele! Imi venia totuși s'o întrebū dacā suferē fumulū de tutunū și în casū negativū s'o rogū a pofti în altū cupeu dar' ca să nu dau dovedī de atāta »grobianitate« cum ar' dice la noi cineva, am poftitū eu mai bine pe platforma vagonului. Valurī de fumū eșau din țigaretă mea iar' privirile mi-sē duceau preste munții ce-i aveam înainte, la drēpta, la stēnga, cātū vedeam cu ochii. Iute mergea »Bānatulū« de credeai cā nișce smei sē iau dupā elū. Trebuie să șcii cā pe-aici locomotivele au diverse nume ca »Banatulū«, »Caraimanulū« »Mihaiū Bravulū« etc. nișce nume care te facū poetū. Într'acea stāndū pe platformā o lume de suvenirī, treceau prin mintea mea privindū la munții aceia așa de frumoși și nu fără cuvēntū cāci priveișcea munților mi-a făcutū totū-dē-una

cea mai vie plăcere fiindcă la pōlele lorū m'am nāscutū și pe dēnșii mi-am aruncatū cele de āntāiū priviri copilāreșci. Dar' pārdalnica de mașinā mē tređi iute din aceste visuri cāci ajunsērāmū preste unū podū pe Rahova. Creșcea vuetulū mereu, tresāreau brađii și tresārea și inima mea și nu șciu de ce? Este posibilū cā Prahova ce începū a-mi fi vecinā cu străveđiile și murmurāndeale ei unde în care sclipeau nișce pietrii de cristalū sē fi produsū asupra-mi acea impresiune, cāci:

„Tōte aveau o simpatie
Luna ritulū sāruta,
Vulturī aveau soție
Echo cāntulū repeta.

Numai eu mergeam departe
De părinți și de-ai mei frați,
Și cu lacrimi infocate
Damū adio la Carpați.“

Nemuritorē cuvinte ale lui G. Crețeanū și nemuritoriū cāntecū. Cine ar' putea trece pe acolo fără să rēmānā impresionatū și mai cu sēmă cândū nōptea cu vēlulū seu întunecosū începū a-și arēta dinții.

Acuma, stimabile, cu ivirea noptii, a încetatū și poesia, sē va mai reintōrce? nu șciu, pōte la Slănicū. Întraiū în cupeu dama respectivā dormia de credeai cā nici greulū pāmēntului n'o mai putea deșcepta. Ce să facū? Mē apucaii și eu a-o imita. Nu șciu cātū am dormitū cāci mē tređi de-odată cu conductorulū trenului care mē întrebā unde mērgū și spuindu-i T. Ocna îndată imi dișē sē mē dau josū cāci suntemū la Plōești și am sē schimbū trenulū. Fără esitare mē dādūi josū aruncāndū o ultimā privire cātrā minunata damā, care încă totū nu voia a sē debarasa de bračiele lui Morfeu.

Dupā cāțva timpū de adastare iată-mē iar' în unū cupeu, nici eu singurū nu șciu cum am ajunsū, cāci mare e frecvența în trenurile de pe aici. Iute ca vēntulū și ca gāndulū potū dice mergea și locomotiva »Galații« cāci pe semne era trenulū acceleratū ce nu șcie de glumā. Am trecutū pe la Buzeu, Focșani, dar' fiindū întunerecū n'am ce-ți descrie ci numai cā devenii filosofū fără voiā meditāndū cu o seriositate pe care pōte nici Kant nu o-a fi avutu-o așa cum o aveamū atunci cālătorindū o ți și o nōpțe necontentitū. Înse iată cā vine unū conductorū și-mi spusē cā suntemū la Adjudū și am sē schimbū trenulū. Mē dau josū și ce să veđi gāsēscū acolo chiar' pe frate-meu care sē întorcea dela Galați. Imi pusei geamantanulū josū, pēlăria și bastonulū preste elū și apoi sē fi vēđutū sārutāri! Pe frate-meu ilū apucase risulū vēđēndū cum m'am pregātitū a-lū întimpina. Eu nu avui cuvinte sē-i mai spunū ce simțamū în momentulū acela și cātū eram de fericitū, destulū cā totū elū mē facū atentū, sē ne suimū în trenū cāci plēcā la T. Ocna. Eu incepu a ride în urmă singurū de cea-ce făcui și mē māgulii cu dicala »Castigat ridēdo mores« cea-ce pe romāneșce ar' insēmna »Indrēptā moravurile ridēndū.« Destulū cā cālătorindū unulū cu altulū dupā atāta

timpu de despărtenie deși îl apucă somnul nu mă potui rețenea de-a nu-i spune :

„Că de cându am venit iară
Lângă tine iar' în țeră,
Ceriu-mi pare mai senin
Vięta-mi pare fără chinu.“

Dar' iată că se erépă de diuă și ce se veđi, într'o depărtaie mare se vedeau nișce munți ce păreau că atingă ceriulu; acolo era T. Ocna. Cu ajutoriulu lui D.-dău și alu omenilor în fine iată-mă ajunsu și la T. Ocna. Bucuria cea mai mare pe mine că acum nu voiu avea multu și voiu fi la Slănicu. Trebuie să șcii, amice, că pare-că munții și văile anume sau vorbitu ca să fie concentrate în locurile acestea. Trecându Milcovulu dai de frumósesele văi ale Moldovei, de munții unde odinoră dușmanii cei mai neinpęcați erau învinși de brașiele oțelite ale pacinicilor locuitori. Câte sute de ani au trecut de atunci, totu atâtea lupte au fostu și suntu și astăzi, nu însu luptă pentru țeră ci contra invasiunei ovreesci, luptă pentru esistența proprie. Căci ajungându la gara T. Ocnei nu veđi alt'ceva decâtu o multime imensă de scânduri și celu pučinu de-ar' fi tóte ale Românilor, nu suntu tóte ci o parte mare suntu ale lui Rosen, Grünberg și mai șciu eu cum i-i chiamă pe toți. Mă miru că se află acolo și o fabrică română de cherestea și că concurează teribilu pe ovrei.

O trăsura înhamată cu 2 cai negrii ca doi smei cu panglice roșii ne așceptau la gară. Plecarăm în orașu și descinserăm la unu otelú »Mardiros Cerchez« trebuia să așceptu ca să plec de-odată cu frate-meu. Mă folosii de ocașie și acuma, amice, urmază-mă prin orașu. Să nu cređi ochiloru ce veđi pe acolo! Mă așceptam să aflu unu orașelú românescú chiar' aici la munți și cându colo elú e ovreescú, aveamú norocú cu cei câțiva soldați și cu »cea« poliție, care singurii erau români curați. Privindú la firmele din orașu nu vedeai decâtu de-alde Rukenstein, Buyum, Dudel, Michel, Marcu, Itic și Burach, toți aceștia ađi omeni tari și mari din »piseser« ce au fostu mai 'nainte, acești ovrei speculanți după cum dăcea fórt bine unu corespondentú alú diuariulu »Democrația« suntu puși cu casele lorú la locurile cele mai strategice în speculațiunea locuitorilor; la fiecare respântie găsimú fără greșu câte-unu Marcu, David, Itic și Burach care șciu câte găini și oue suntu la fiecare locuitoriú, șcie acestu speculantú îmbrăcatú în rasa-i diaboléscă să ademine pe țeranú sub cuvintele Bade Gheorghe séu Bade Neculai mai ia o cescă de rachiu și pe urmă crede-mă pe vięta alú meu, »că ai să-mi dai gisca cu unu francú.« Ínteressantú este că mai tóte ovreicele suntu frumóse în modú deosebitú și cui se atribui acésta? Eu mă alăturú la cea-ce dăce H. Heine că deóre-ce ovreii și ovreicele iubescu fórt multu banii și-i și privescu cu tótá inima, în modulú acesta copii capétá unele trăsături de-ale regilorú cari suntu pe bani și ast'feliú sermanii monarhi devinú în poziția de a crede că ei ar'

fi tatálú supușilotú lorú. Dar' se mai vedemú ce dăce Heine: »In casa unui zarafú a cărei femeia era conducătórea »geșefului« și care observa cu cea mai mare scrupulositate monetele aflai că copii sémănaú multu la față cu cei mai mari monarhi ai Europei și cându se aflau toți la olaltă și se certau, credeamú că vedú unu congressú micú.«

Scusă-mă căci ț-am citatú din Heine fără a pune și pagina, anulú, ba chiar' și editura cărței; ađi numai poți cita nimicú fără a îngriji de tóte acestea căci alt'cum te vorú lua alții la refecú. Ei bine! voiú încerca a mă pázi de așa ceva de aici încolo; imi va succede séu nu, e altá întrebare. Dar' se nu perdemú vremea trebuie să mă șcii că în T. Ocna nu găsești vre-o dughená ovreiescă fără să aflí acolo afará de Buyum, Burach și Dudel și o Ruhálá, Rebeca, Sáhra și Perla. Multu m'am gânditú cum marele bărbatú C. Negri a potutú viețui în acestu orașelú plinú de atáta ovreime. Aici a veđutú lumina și scrisórea acea memorabilá a lui Negri în care renunță la candidatura pentru tronú cu modestia-i proverbialá. Totu aici se află și nișce saline iar' sarea se aduce la gară directú pe nișce sárme ca cele de telegrafú numai câtú suntú 2 sárme față în față, pe una soseșce unu vasú încárcatú cu sare iar' pe cealaltá se ínapoiazá vasulú golitú.

Dar' așceptá trásura trebuie să plecámú, luaiú diua buná dela »Mardiros« otelierulú și iată-mă pe drumulú ce duce la Doftana, alții i-i dăcu Dofteana, tu alegeți care-ți va plăcea căci eu mă țenú de Doftana. Părsindú T. Ocna o luámú spre partea N. vesticá și imediatú dămú de Trotușulú celu atátu de vestitú odinorá. Nu șciu dacá atunci va fi avutú unu podú ca celú de acum, căci furámú siliț a-lú trece pe josú de témá se nu scape vre-unu peciorú alú vre-unui calú în vre-o spárturá a podului, căci erau multe. Dar' cu ajutoriulu lui D.-dău trecurámú fără a se întempla nimicú și iată-mă pe unu drumú câtú se póte de romanticú. — La stânga unu șirú de munți acoperiți cu falcnici brađi, iar' pe vęrfulu unuia dintre acei munți o monástire í-și aréta zidurile sale cele albe. La drépta curge Trotușulú cândú mai furiosú, cândú mai linú iar' dincolo de Trotușú altú șirú lungú de munți cari se întindú până în zarea depártatá. Mergéndú ceva mai departe se întindú la stânga nișce stânci de ai crede că acum, acum se vorú rostogolii preste noi. Dar' eu totuși eram tare și mare înarmatú cu cuvintele multú regretatulu Vasile Alecsandri, care dăce în »Ovidiu«:

»Nu se restórná unu munte ca să turtiască o muscă.«

Și noi în adevérú că nu eram decâtú nișce mușce pe lângá acele stânci, ce țenú o distanță de circa 100 de metrii. Dacá vréi, amice, să călătorești în nișce regiuni romantice apoi ți-ai recoménda fórt multú regiunea acésta. În fine lăsámú la drépta satulú Dărmăneșci și iată-ne ajunsii în Doftana. Acuma, scumpe amice, țene-te căci am ajunsú într'unú »currente calamo« din care nu șciu cum voiú măi potea scăpa. Doftana după

cum arată numele nu e unu orașu de renume în care se sbóre banii copti ca strugurii în țera Șolodariloru și n'ai decâtu se ți deschidi punga ca se prinđi vre-o bancnotă de o mie. Nu; Dof-tana este unu satu ale căru case »frumose« se potu numera pe degete chiar' și în casulă cându ți-ar' lipsi vre-unu degetu perdutu în duelu. Pentru acea însă suntu case în care bucuria merge alătura cu întristarea, vreau se dicu unele mai frumose atâtu în lontru câtu și înafară, iar' altele serace înafară și serace și în lontru. Loculă este par' că anume făcutu de »villegiature.« Suntu câte-va case ast'feliu construite că odăile numai au lipsă de ventilație artificială căci au una naturală. Acastă ventilație naturală are avantajulă că produce unu curentu puternicu în odaie, care ar' usca și cele mai umede orașe. Aici este o școlă și benerică frumosă, care fiindu nouă va fi sfințită câtu mai curêndu. Dar' pentruce se-ți descriu totu lucruri interne și de ceva esternu n'am dîsū nimicū. Totuși trebuie se constatū că locuitorii suntū omeni binefăcuti iar' femeile se ocupă cu țesutulū, facū pânză felurită și pōrtă pe capu unu feliu de potcapiu micu acoperitu cu o pânză roșie; se asemnă încâtva acestu acoperemêntu cu alu săsoi-celorū din Cristianū lângă Sibiu cu deosebirea însă că potcapiulū doftănelorū fiindu mai micu e cu multu mai esteticu și de multe-orî cređi că fiecare femeia pōrtă o corōnă pe capu. Bărbații se ocupă aprōpe toți cu transportul de scânduri dela fabrica de cherestea cu aburū a dlorū L. & Cie. Mai la fie-care familie găsești afară de boi și câte o vacă seu două, iar' laptele ilu vêndū la T. Ocna. Căniī din satū se mē ierți că trebuie se-ți scriu și de ei, căci unde ai mai vêdutu »satū fără căni;« va se dîcă căniī suntū bine representați dar' bunī. Pentru acea însă latră la lună teribilu. Aceste animale de casă au rēulū obiceiū de a da nōptea concerte cari chiar' și pe unu bolnavū de »Nonă« l'ar' fi deșceptatū din visurile sale. Mie mi-se întēplă ceva și mai nostimū. Într'una din nopti dădură unu concertū și mai vehementū așa că păzitoriulū de nōpte nemi potēndu-lū suporta, slobozī pușca în vântu după ei. Eu fără a ști ce este, cređui că au venitū omeni rēi, dar' observēndū că glonțulū n'a intratū prin ușă, iute luaiū și eu o pușcă și eșii afară, cându colo alū doilea pocnetū și eu de voinicu ce eram ca fostū soldatū chesaro și crăiescū cercai pușca se vêdu de e plină, dar' amară deceptiune! era neumplută — țene-te băiete acuma. Iute mē pu-sēi în umbră tupilatū ca se observū ce are se se întēple, dar' păzitoriulū de nōpte se arată în fine cu pașii lui gravi, își făcea ruta ca și cându nu sar' fi întēplatu nemicū. Ilu întrebaiū ce a fostū și cându aflaiū iute o șterseiu în lăuntru, ba dacā nu mē 'nșelū i dădui și unu bacșișū se numai spună la nimeni, că am ieșitu cu pușca afară și că era golă. Ce se-i faci, se întēplă câte-odată! Animalele cele mici de casă, care dela natură suntū mute nu lasă pe nimeni se dōrmă și con-turbă somnulu în modulū celū mai obraznicū. Suntū

decī animale de casă, cari mușcă dar' nu latră, iar' altele care latră dar' nu mușcă, efectulū în fine e totū același. Cerū iertare, că te-am întretēnutū atâtă despre acestea și trebuie se-ți spunū că itinerarulū meu fusesē de a pleca imediatū din Dof-tana la munți. Dar' primirea atâtū de amabilă a unorū »dudui«, pe la noi se dîcū domnișōre imi făcū din elū prafū și ast'feliu se adevērī încă odată vorba »l' homme propose, dieu dispose« omulū propune, D.-dēu dispune. Remăseiu decī cu gândulū că a 2-a dī am se plecū. Trecū însă o dī, trecură 2, trecură trei și eu numai plecasemū, cauza?... Întrēbă-mē se te întrebū!... Aici amice mi sa întēplatu unu evenimentū mare, ade-ă călării pe »Chiper.« Tu nu șcii cine e »Chiper« apoi se-ți spunū eu. Este unū armăsariū de rasă englesă, cu pērulū negru ca pēna corbului. Urechile mobile, dovadă de inteligență și vioiciune, copita subțire, rotundă și mică, ai fi dîsū că e lucrată la strugū! Unū gātū încovoiatū, încordatū cu unū feliu de fală deosebită, cum numai printre omeni se vede câte unulū care-și pune tōtă fudulia în țenerea falnică a capului. D'apoi cōda și cōma! Pērulū luciosū și plăcutū la pipăitū. Destulū că cu acestū calū adevēratū de Anglia făcui cea de atâtū cavalcadă într'o deminēță pe recōre; cându eram pe elū, eu care nu eram deprinsū, tōte câte cetisemū și vêdusemū prin »Fliegende Blätter« imi veneau prin capū. Ba că acum am se cadū, ca cutare Itic, ba că-mi va sbura pālăria și câte și mai câte nădrăvāniū de acestea. Trebuie se șcii că veni odată la ideea că dacā hamurile nu-ți ajungū ca se te ții, atunci țene-te și de cōma calului, veđi, stimabile, ce descoperire mare! Dar' în fine m'am întorsū teafērū dela Dărmănești unde făcusemū cavalcada și fui veselū că făcui celū de atâtū esperimentū fără nici unū accidentū. Destulū că în Dof-tana avurāmū și unū pianū, la acōrdele căruia dansamū în fie-care dī cu nișce dudui încâtū credeaī că atunci am începutū a dansa de prima-dată și de ne-ai fi vêdutu ai fi trebuitū se esclami împreună cu poetulū:

»Ce grupū! Ce scumpū tesaurū de forme atrăgătōre!« și se joci până la nemorire. Destulū că sosi și ceasulū despărțirei, trebui se plecū la munte și nu plecaiū până ce nu cântaiū unū feliu de »scheiden, scheiden thut meh!« sfășietoriū. Iată-mē decī iar' pe »Chiper« alū meu, ce mândru mai mergea; pe drumulū acesta se fi vêdutu apoi pāduri frumose, o apă ce curge în formă de cascade, râpi, munți stāncōși totū era numai poesie. Cânteculū paserilorū, murmurulū apei într'atātă mē impresionā încātū cufundatū în gānduri și uitāndū că suntū chiar' pe »Chiper« acesta își făcū vântū de-odată și iată că pālăria mea se duce într'o prăpastie unde numai era chipū se o mai scotū. Mē dusēi fără pālărie, iar' ajunsū la fabrica de cherestea a dlorū L. & Cie care se află chiar' în crieri muntilorū, îți poți închipui câte și mai câte nāscociri! Ba că am cădutu de pe calū, ba mai șcie D.-dēu ce am făcutū de mi sa dusū pālăria, cineva însă imi dădu unū sfatū ca mângăiere că

»cândă voiă mai cădea de pe cală sã dăcã odată brrr! . . . și atunci pãlăria îmi rămâne pe capă. Înzădară le spuneamă că aflându-mă pe înălțimile acelea cugetam la cuvintele lui Vasile Alesandri care dăce :

„Sosită în culmea lumii și orbă în gândul tău
Te cređi acum aprăpe de însuși Domnedă,
Și nu veđi tu sermane, că fruntea ți-e vecină
De trăsnete, de fulgeri, de palma cea divină?»

Și în adevără că nu fără efectă, dovadă pãlăria mea. Ce sã-i faci în lumea de ađi ómenii credă, numai pe jumătate, dăce V. Hugo, și m'am mângăiată cu acăsta.

Amice, acuma mi-așă lua adio dela matala dar' considerându că ești pôte nerăbdătoriă a afla cum e Slăniculă, trebuie sã-mă dai o prolongire a acestui «currente calamo» Iată-mă decă pe Muntele Ciunget la fabrica dloră L. & Cie credă că te vă înteressa a-ți spune că acăstă fabrică de scânduri întrebuintăză preste 1000 de lucrători, mașina are o forță de 80 de cai și pune în mișcare 5 gatere și 4 circulare și produce 800 metriă cubici pe săptămână. Mare întreprindere acăsta și că sã lucră atăta este a sã atribui numai tratamentulă umană de care sã bucură toți lucrătoriă din partea șefiloră. Dorere numai că lucrătoriă suntă toți secui de prin Hárómszék și Csuk fiindă aceștia mai aprăpe și nefindă alte sate române pe acolo. Trebuie sã șciă că de pe Ciunget ți-am trimesă ună salută căci am vedută afară de Póiana Serată și Kezdi Vászárhely. Păduri seculare și dese suntă aici așa că o pãtră de-ai arunca o printre brađi n'ar' poté sã se strecóre. Dar' tóte ca tóte vedă că te-ai plictisită, sã-ți spună decă că într'una din dăle făcurămă o vênătóre de căprióre, care suntă fórte multe pe-aici. Ne împărțirămă fie-care pe diverse drumuri așa ca sã ne întâlnimă în urmă la »Crăciuncele.« Eu aveam sã percurgă »Përëulă Borghizului, avëndă ună plăiașă cu mine ca călăuză. Dar' am mersă câtă am mersă, dădui pușca plăiașului și eu o luai înainte singură. Ajunseiă pe o culme și cândă de-odată audă din mai multe părți, pușcă »Vasilică« trece căprióra. Dar' pușca ca în palmă, privii cum dispără sermana căprióra, cu mânilă în businariă. Supërată că mi-a trecută vênatulă chiar' din mână, luaiă drumulă pe pãrëulă Borghizului sã află unde-i este isvorulă căci nu era departe dupăcum mi-sã spusë. Umblaiă câtă umblaiă și-lă aflaiă; dar' de odată mă oprăi în locă ca uimită.

La isvoră era o đină ce bea apă și care cum mă vedăiă pare-că voia sã mă întrebe: »Cine ești, de unde ești?» de cutezi a-mă turbura petrecerea. Estaziată de frumșeta ei cu sângele înghețată i spuseiă că suntă »acelă cavaleră rătăcitoriă ală amorului, cavalerulă stelei căđiută din ceră» cum dăce Heine. Nu șciam bine dacă suntă deșceptă séu viseză. Nu-mă venia sã dau credemëntă nici vederiloră, nici audăului și cu tóte aceștia pare-că đina îmi stătea înainte, mă privia cu ochii ei fermecătoriă, căci :

Lună nouă-i a sa frunte,
Gura ei fragă de munte.
Albu-i sênă e câmpă cu flori
Și surisă-i ceră în điori.

S. ȘOIMESCU.

Vorba ei îmi resuna până în sufletă și cândă privia la mine și zimbăia mi-sã pãrea că cerulă sã luminase, atunci căđiui îngenuchiată înainte ei și-i dăseiă că ună omă stă înainte ta care sufletulă ca jertfă ți-lă va da dacă voiesci ! Suntă ună bietă muritoriă care vai ! din sufletă te iubeșce ! Te iubescă ! O ! dómne șfinte chiar' în față am îndrăsnită a ți-o spune. Îți oferă primulă tribută ală junetei mele înfloritóre ! Și de mi-ai dăce mori ! acuma ași mori O potere contra căreia nu potă resista îmi apasă inima și cum ai vrea ca sã-i resistă ?

„Cândă darnica natură, i-a dată ca la o soră
O formă atrăgătóre și albă de amforă;
Ună glasă care pătrunde și varsă dulce dară,
Ureche-i armonie și inimei nectară;
Ună sênă cu două cepe rotunde adorate
Din care sorbi și vieța și dulcea voluptate;
Doi ochi frumoși, lucëferi cu focă luminătoriă
Și-ună sufletă ce-ți răpeșce totă sufletulă cu doră.

(Ovidiu.)

V. ALESANDRI.

I luaiă dalbai mână și depuseiă ună sărutată pe buzele ei rumeióre de munții resunară, apele sã turburară, frunzele șoptiră, iar' brađi începără a juca căci :

„Mai dulce-i resulfarea din buzele copilei
Decătă aromulă noptii sorbită de faptulă dălei.

V. ALESANDRI.

Dar' vai ! de-odată sã desfăcă din brațiele mele îmi dădă o florióra și dispără ca print' ună farmecă fără a sã mai întorce. Dar' sã fie cu iertare căci suntemă la vênătóre, plăiașulă meu mă deșceptă din visurile mele cu aide cocóne, că te așceptă toți demultă ! Întristată și cu inima sfășiată de dorere plecaiă. Ceialaltă inadvără mă așceptau și vedëndă-mă atătă de palidă mă întrebară dacă nu cumva căprióra acea m'a întristată, eu n'avuiă alta sã le spună decătă că :

„Vedăi o vestalină,
Avëndă ochii ca de đină
Și grăindu-mă drăgălașă
Îmi șpunea de-ună angerășă,
La chipă mândru, roșioră
Eram chiar' eu acelă bujoră.

O salvă de aplause resunară la aceste cuvinte séu scântei poetice și ca sã-mă mai trecă necasulă mă gândăi la proverbulă scosă din S. Scriptură că : »Bonum vinum laetificat cor hominis.« Vinulă bună înveseleșce inima omulă. Dămă voie decă, amice, a-ți spune că nu consimțescă cu tine că berea ar' fi mai preferabilă decătă vinulă, căci dupăcum veđi chiar' și S. Scriptură e pe partea mea. Iar' dacă nu ești mulțemită cu acestă argumentă, s'audăimă ce dăce și J. A. Lăpedată într'ună momentă de inspirație care sã po-

triveșce și cu întristarea mea servindu-mă ca un
feliu de balsam vindecătoriu :

„Mie-mi place versul dulce
Versul dulce de vin bun,
Iar' nu plângeră amare
Născocite de-unu nebun.

Când iubita mă traléză
În locu alta găseșu eu,
Iar' cându vinulă îmi lipseșe
Ah ! atunci, atunci e rău !“

(Conv. literare.)

Tote însă înzedară căci floriora primită îmi
rămase ca ună suveniră neșcersă și în dorerea
mea care se mărise venindă și noptea, scăpărai
următoarele scantei poetice :

„Luciferu drăgalașu
Alu meu ângerașu,
Sub ceresca-ți aripioră
Îți încredă o inimioră.

Alu teu șcută strălucitoriu
Îlă imploră de ajutoriu
Pentru o qină vestalină,
Pentru o flóre chiar' divină.

Întreb'o de-o în'âlneșci
Și veselă o găsești,
Copilă nu cumva iubesci
Și-ai vrea să-mi împărtășești ?

Iar' tristă de-o vei întâlni
Și la mine să gândi,
Spunei că eu o iubesc
Și de doru-i mă sfârșesc.“

Am ajunsă amice, dupăcum vești într'unu val-
vêrteju poetică căci suntemă la vênătore și:]

„Aimer, boire et chasser, voilà la vie humaine
Chez les fils du Tyrol ! — peuple héroïque et fier.“

A iubă, a bea și a vena, iată viața omului
la fii Tirolului, poporă eroică și mândru.

Așa vorbeșce poetulă Alfred de Musset și
eu am citatū după Odobescu. Eu prin urmare țenu
la cele dîse de Musset căci în adevêrū acestū
poetū a trecutū prin tôte peripețiile vieței. Cetiam
odată în o biografie a lui, nu-mi aducū aminte
unde, că de multe-orî îlă găsi ai în câte-o butică
bândū la rachiu împreună cu toți ce se aflau acolo
fără excepție. Și eu credū, că unū poetū ca elū
numai așa a potutū să descrie atătū de bine aceste
fase ale vieței căci le-a esperiatū elū însuși. Dar'
să nu uiți că suntemă la vênătore și că întune-
reculū ne apucă cu alū lui vêlū mare plinū de
tainele noptii. Unū focū uriașū ardea pe poiana
»Crăciunelelor« aruncândū în vêzduhū prin întu-
nereculū noptii unū roiū de scantei ce păreau că
să amestecă cu stelele. Cineva începū a cânta din
fluerū o doină de acelea care te făcea să tresari
și care era cu atătū mai frumôsă cântată noptea
la lumina focului, sub bolta stelelorū în aușulū
căprioarelorū pentru mine era ca unū balsamū dulce
ce să revêrsa pe inimă.

»Erau atătū de frumôse aceste cântece simple
nemeșteșugite, tainice ca tainele noptii. Valurī de

armonie să respândiau în aerū cândū poternice
cândū sgomotose, cândū line și desmerdătore ca
ciripitulă paserilorū și apoi încetū, încetū să stin-
geau într'o jale dulce ce părea că înecă lumea în
plânsū. Sar' fi dîsū că însuși stelele în sclipitulū
lorū lăcrăméză aușindū acestū glasū înduioșatū.
Așa vorbeșce N. Gane despre cântecele nōstre
naționale. Dar' să vedemū și pe Odobescu ce dîce
despre aceste cântece în »Albumulū Macedo-
Românū« :

»O ! vechi datine și vechi cântece ale po-
porului ! ce dulce farmecū cuprindeți voi în
naivele vōstre expresiuni ! Aspra critică să sfarimă
dinaintea vōstră, căci mintea omului deprinsă cu
voi din prunciă, pare-că să scaldă la aușulū vostru
în nevinovăția-i primitivă. Voi sunteți pentru noi
amintiri suave ce învieză junia în suflete !«

Pentru poporē sunteți flōrea neuitărei !
Sunteți lanțulū nesfârmatū alū frăției !

»La resunetele vōstre, aceleași doruri facū
să bată inimile pe culmele Pindului și sub pōlele
Carpaților !«

Și acum, amice, vei crede totū ce ți-am
scrisū sēu nu, lasū la chibzuiala ta, tu primeșce-le
cum îți va plăcea, mi-ai cerutū să-ți scriu de Slănicū
și eu ți-am scrisū cu totulū altceva, fii sigurū însă
că totū ce ți-am scrisū purcede dintr'o adēncă afec-
țiune a celui care este demultū Alū teu amicū

Sibiū, 1 Sept. 1890.

V. Gamulea.

Speranța.

Ómenii adese vorbescū și visēză
Că timpuri mai bune-orū veni
Ei după unū țelū mai fericite vênēză
Lacomī și di după di.
O lume să duce și alta 'n locū vine,
Iar' omulū sperēză mereu în mai bine.

Speranța-lū aduce pre elū în viēță,
Cu dulce de micū i-l apare ;
Pre tinêrū îlă farmecă blânda ei façiă,
La celū mai bêtrânū nu dispere ;
Căci chiar' și la grōpă cândū omulū soseșce,
Speranța și-acolo cu dragū i-i zimbeșce.

Și nu-i ea nălucă, de-o minte istēță
Orī creeeri nebuni iscoditā ;
Lăuntrulū ni spune o'a nōstră viēță
Pentru o țentă mai mare-i menitā.
Și cea-ce glasulū lăuntricū ni spune
Nu pōte să fie o înșelăciune.

(F. de Schiller.)

C. Morariū.

» DIVERSE. «

Cronică. — Școala primară de fete română gr. cat. din Blașu. O parte mare din cetitorii noștri vor fi știind că în opidul Blașu, capitala provinciei besericești române gr. cat. de Alba-Julia și Făgărașu, a existat pe lângă institutele de învățământ deschise de neobositul episcopu *Petru Paulu Aronu*, cu 145 ani înainte, și o școală pentru fete. Acesta dată numai de pe timpul domniei episcopului Ioan Lemeni. Acest episcop, care încă sa interesat de instruirea tinerimei, pe lângă alte înnoiri a ridicat din alu său propriu și școala din cestiune, după cum se poate vedea de pe inscripțiunea dela acestu edificiu, pe care se află scrisu: *Fieri curavit Ioannes Lemeny*. Cea ce știu și adevărescu opidanii mai bătrâni de aici din proprie-le cunoștință. — Fiindu însu edificiu aceleia cam umil și aședat într'o stradă prea îngustă față de frecuența cea mare de cându cu introducere a căii ferate, prin care acestu opid a devenit unu adevăratu emporiu de cereale, de acea Escelența Sa Domnulu Dr. *Joan Vancea*, actualulu Archiepiscopu și Metropolitu, nu a pierdut din vedere nici sôrtea acestei școle. Ea i-a zăcutu la inimă întocmai ca și celelalte Institute de creștere de aici. Și după ce preabunulu Domnedeu i-a ajutat să se vedă cu ochii realizată idea înființării Institutului tinerimei și după-ce a ridicat din nou și institutul preparandialu-normalu, cari erau de prima urgență, — a ridicat altu edificiu pentru numita școală, mai corăspundătoriu atâtu din punctu-de-vedere igienicu, câtu și didacticu. Escelența Sa a scos-o din îngustimea și umilinta în care se afla. A aședat-o în piață, la locu deschis, în rândulu caselor capitulare, vis-a-vis cu gimnasiulu. Și ca să corăspundă recerintelor actuali, a redicatu-o dela 2 la 3 clase ordinare. *Tôte spesele împreunate cu edificarea, mobilarea și prevederea cu rechisitele de lipsă le-a suportat Escelența Sa din cassata privată, în sumă de peste 8000 fl. v. a.* — Împlinindu-se prin acesta o faptă demultu dorită, în 5 Septemvre a. c. edificiu a fostu binecuvântat și stropit cu apă sântită în prezența corpului învățătorescu și a elevelor, conformu ritualulu. După care act edificiu a fostu predat spre continuarea prelegerilor. Imediat după acestu act solemn, corpulu învățătorescu și-a ținutu de dătorintă a se presenta în corpore la marele Mecenate și a-i depune omagie de mulțumită în numele părinților și elevelor pentru acestu nou sacrificiu depus pe altariulu besericea poporulu său.

Economia de instrucțiune sa deschis la Reșinariu în 1 l. c. Acestă economie de instrucțiune este subvenționată din partea Comitatului Sibiului,

stă sub dirigența dlui S. P. Barcianu și durează unu anu întregu adecă până la 30 Septemvre 1891.

Scopulu economiei de instrucțiune, conformu »normelor organice despre economia de instrucțiune a comitatului Sibiu, e: a servi prin conducerea ei rațională ca esemplu poporațiunei agricole a comitatului și a da ocaziune mai alesu filor de țeranu a se instrua în conducerea practică a unei economii raționale, primindu ei totu-deodată încâtu permite timpul liberu, o instrucțiune pozitivă teoretică.»

La această economie de instrucțiune se primescu: tinerii cari au implinitu anul alu 17-lea alu vieții; suntu sănătoși și trupeșce destulu de desvoltați pentru a potea implini în continuu lucrările câmpulu de totu felulu, care obvinu în economie; sântu deprinși cu lucrurile câmpulu obicinuite la țeran; au cunoștințele elementare din cetitu, din scrisu și din computu și au capacitatea recerută pentru a pricepe o instrucțiune populară despre agricultura și științele auxiliare; și dovedescu o purtare morală bună.

Locuința și viftulu li-o dă elevorulu economia de instrucțiune, asemenea și o plată lunară de 3 fl., din cari după normele statorite o jumătate elevulu o primeșce lunar, iar cealaltă jumătate se depune spre fructificare la o bancă și i-se estradă numai după terminarea cursulu. — De îmbrăcăminte și încălțăminte are să se îngrijeșcă fiecare elevu.

Glume. — *Umor-telefonicu.* Unu redactoru roga pe manipulantele telefonulu, să-lu pună în legătură cu o bancă din strada X. „dară repede, mă rog, câtu se potea mai repede, căci am o cauză forte urgentă.” — La ce instrumentulu în formă de flaută i-i replică cu ore-care ironie: „Atunci ar' fi mai bine dora, să-ți i-ai o birjă...”

Logică. — Muierea: Nu știu ce să mă mai facu cu tine? că tu totu-de-una ești beatu!

Bărbatul: Dacă așu fi beatu totu-de-una n'așu mai merge nici-odată la cărciumă!